

SPIS TREŚCI

Polityczne aspekty kościelnej działalności pomocowej. Uwagi wprowadzające	9
1. Społeczna aktywność podmiotów wyznaniowych. Ramy teoretyczne	25
1.1. Podmioty wyznaniowe – próba definicji	25
1.2. Model stosunków państwo–Kościół jako kontekst funkcjonowania podmiotów wyznaniowych w życiu społecznym	35
1.3. Podmioty wyznaniowe a trzeci sektor i społeczeństwo obywatelskie	46
2. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa	61
2.1. Geneza i rozwój publicznej pomocy społecznej	62
2.2. Charakterystyka współczesnej pomocy społecznej	74
2.3. Pomoc społeczna w USA i wybranych państwach europejskich	85
2.4. Ewolucja publicznej pomocy społecznej w Polsce	96
2.5. Zakres działania i struktura organizacyjna polskiej pomocy społecznej	106
2.5.1. Zadania organów pomocy społecznej	109
2.5.2. Instytucje świadczące usługi w systemie pomocy społecznej	119
3. „Kościelna” pomoc społeczna w perspektywie historycznej	129
3.1. Ideowe podstawy chrześcijańskiej działalności pomocowej	130
3.2. Chrześcijańska <i>caritas</i> w praktyce	146
3.2.1. Okres dominacji „kościelnej” pomocy społecznej ...	146

3.2.2. Działalność pomocowa Kościoła w okresie świeckich reform dobroczynności i wzrastającej roli państwa	153
3.2.3. Działalność charytatywna Kościołów w warunkach ekspansji państwowej pomocy społecznej	160
4. Stosunki państwo–Kościół a udział podmiotów wyznaniowych w wybranych krajowych systemach pomocy społecznej	171
4.1. USA: „Mur separacji” vs <i>charitable choice</i>	172
4.2. Niemcy: „stara” i „nowa” subsydiarność	187
4.3. Francja: laickość państwa i społeczna użyteczność podmiotów wyznaniowych	197
5. Miejsce Kościołów i innych związków wyznaniowych w systemie pomocy społecznej w Polsce – aspekty formalnoprawne	207
5.1. Regulacje z zakresu stosunków między państwem a Kościołami i innymi związkami wyznaniowymi	208
5.2. Regulacje z zakresu ustawodawstwa socjalnego	218
5.2.1. Realizacja zadań pomocy społecznej	219
5.2.2. Działalność pożytku publicznego i wolontariat	223
5.2.3. Promocja zatrudnienia i instytucje rynku pracy	232
5.2.4. Zatrudnienie socjalne i spółdzielnie socjalne	233
5.2.5. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych	235
5.2.6. Zakłady opieki zdrowotnej	236
6. Caritas – największy podmiot wyznaniowy w polskim systemie pomocy społecznej	239
6.1. Caritas – reaktywacja	239
6.2. Struktura organizacyjna i zadania Caritas w Polsce	248
6.2.1. Caritas Polska	249
6.2.2. Caritas diecezjalne	252
6.2.3. Caritas parafialne	257
6.2.4. Koła środowiskowe	261
6.3. Zakres działań Caritas w Polsce	262
6.3.1. Pomoc dzieciom i rodzinie	263

6.3.2. Pomoc osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym	265
6.3.3. Pomoc ubogim, bezdomnym i bezrobotnym	268
6.3.4. Pomoc migrantom i uchodźcom	276
6.3.5. Pomoc ofiarom nieszczęść i katastrof	279
6.4. Współpraca Caritas z administracją publiczną	281
7. Zgromadzenia zakonne i stowarzyszenia katolickie działające w obszarze pomocy społecznej w Polsce	289
7.1. Działalność wybranych męskich zgromadzeń zakonnych	290
7.2. Działalność wybranych żeńskich zgromadzeń zakonnych	295
7.3. Działalność wybranych stowarzyszeń związanych z Kościołem katolickim	298
8. Działalność niekatolickich podmiotów wyznaniowych w obszarze pomocy społecznej w Polsce	309
8.1. Działalność pomocowa Kościoła prawosławnego	309
8.2. Działalność pomocowa Kościołów protestanckich	315
8.2.1. Diakonia Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego	315
8.2.2. Diakonia Kościoła Ewangelicko-Reformowanego ...	318
8.2.3. Działalność pomocowa Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego	321
8.3. Żydowski System Pomocy Społecznej	325
9. Misja – użyteczność – efektywność. Próba podsumowania	331
Bibliografia	339
Summary	365
Schematy i tabele	371